

KUTSEÕPETAJA KOOLITUSSÜSTEEM

Riiklikul Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusel on käimas kutseõpetaja koolitussüsteemi käsitlev projekt „Kutseõpetajate väljaõppe ja täienduskoolituse süsteemi arendamine”, mida toetab Euroopa Sotsiaalfond meetme 1.1 raames.

Mis projekt?

Projekti üldeesmärgiks on kutseõpetuse kvaliteedi parendamine läbi jätkusuutliku ja kaasaegse kutseõpetajate väljaõppe ja täienduskoolitussüsteemi. Projekt algas oktoobris 2005 a. ja lõpeb juunis 2008 a. Projekti eestvedaja on REKK, lisaks on kaasatud 3 partnerit: Tallinna Ülikool, Tallinna Teeninduskool ja Eesti Kutseõpetajate Edendamise Ühing.

Kes osalevad?

Projekti sihtrühmaks on kutseõpetajad 15 õppekava rühmas. Nimetatud rühmad on järgmised:

1) hulgi- ja jaekaubandus; 2) majandusarvestus ja maksundus; 3) juhtimine ja haldus; 4) sekretäri- ja ametnikutöö; 5) elektroonika ja automaatika; 6) toiduainetetööstus ja tootmine; 7) tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine; 8) ehitus ja tsiviilrajatised; 9) kalandus; 10) metsandus; 11) sotsiaaltöö ja nõustamine; 12) majutamine ja toitlustamine; 13) reisimine, turism ja vaba aja veetmine; 14) juuksuritöö ja iluteenindus; 15) transporditeenused.

Kutseõpetajate arv nende rühmade piires kokku on orienteeruvalt 600.

Lisaks hõlmab projekti tegevus ka kõrgkoolides kutseõpetajaid koolitavaid õppejõude ning praktikajuhendajaid.

Millised on tegevused?

Projekti tegevused jagunevad kuueks etapiks. Esimesena on läbi viidud kutseõpetajate koolitusvajaduse uurimus, mille eesmärgiks on anda lähteinformatsiooni senise kutseõpetajate ettevalmistuse ja koolitussüsteemi arendamiseks. Uurimuse alaeesmärgid:

- ✓ Kutseõpetaja karjääriteede selgitamine;
- ✓ Erialase ja pedagoogilise pädevuse pakkumise ja nõudluse selgitamine;
- ✓ Koolitusvajaduse hindamine nõutavate ja tegelike oskuste ja pädevuste profiilide, ettevalmistuse, õppimise (sh täienduskoolitus) jm tegurite alusel;
- ✓ Järeldused kutseõpetajate väljaõppe ja täienduskoolituse mudeli(te) loomise jaoks.

Uurimuse teostaja on Tallinna Ülikooli Haridusuuringute Instituut ning lõpptähtaeg on käesoleva aasta juuni.

Projekti teine tegevus on kutseõpetaja erialaste pädevuste miinimumnõuete kirjeldamine. Töö käigus töötatakse läbi vastava valdkonna kutsestandardid, et tuua välja need põhioskused- ja teadmised, millele peab vastama kutseõpetaja. Tulemus on seotud kutseõpetaja kutsestandardiga, mis käsitleb pedagoogilisi pädevusi. Nimetatud miinimumnõuete kirjeldamiseks moodustatakse töögrupid, kuhu kuuluvad valdavalt oma ala juhtivõpetajad. Töö valmimise tähtaeg on 2006.a. september.

Kolmas tegevus kutseõpetaja koolitussüsteemi projekti käigus on kutseõppeasutuste arendamine täienduskoolituskeskusteks. Käsitletavate õppekava rühmade lõikes on eesmärk valida ja tunnustada täienduskoolituskeskus, kes edaspidi

hakkab koordineerima valdkonnaga seotud kutseõpetajate erialast täienduskoolitust. Kavas on keskused tunnustada käesoleva aasta lõpuks.

Projekti järgmised tegevused, mis ajaliselt jäävad juba 2007. ja 2008. aastasse, on täienduskoolituskavade koostamine, kutseõpetajate ja praktikajuhendajate koolitamine ja koolituskavade testimine ning mudeli(te) loomine kutseõpetajate täienduskoolituse korraldamiseks.

Mis kasu saadakse?

- Projekti tulemusena saadakse täpsem ülevaade tänastest kutseõpetajaks kujunemise teedest ning neid võrrelda vastava Euroopa praktikaga.
- Sätestatakse kutseõpetajate erialaste pädevuste miinimumnõuded ning koostatakse ettepanekud õpetajakoolituse raamnõuete täiendamiseks. Erialaspetsiifiliste miinimumnõuete olemasolul on võimalik parendada kutseõpetajate tasemehariduse õppekavasid.
- Kujunevad tunnustatud täienduskoolituskeskused olemasolevate kutseõppeasutuste baasil.
- Kutseõpetajatele ja praktikajuhendajatele võimaldatakse täienduskoolitust vastavalt projekti käigus koostatud täienduskoolituskavadele.

Milline on projekti seis praegu?

Lõppetapis on projekti esimene tegevus ehk kutseõpetajaid käsitlev uurimus.

Uurimuses intervjueriti ja anketeeriti kokku üle 300 kutseõpetaja eelmainitud 15-st valdkonnast, 34-st kutseharidust pakkuvast õppeasutusest üle Eesti. Teiseks uuringu sihtrühmaks olid ettevõtetes õpilasi juhendavad praktikajuhendajad. Praktikajuhendajate küsitluse eesmärgiks oli koguda informatsiooni nende töös vaja minevate teadmiste ja oskuste kohta; uurida, milline on praktikajuhendajate vajadus (täiendus)koolituse järgi, motivatsioon koolitustel osaleda jms. Intervjueriti ja anketeeriti kokku 75 praktikajuhendajat.

Projekti käigus küsitletakse kutseõpetajaid koolitavaid õppejõude eesmärgiga saada teada nende arvamusi seoses kutseõpetajate koolitamisega. Õppejõudude küsitlemine on hetkel pooleli, kokku plaanitakse intervjuerida ja anketeerida ligi 45 õppejõudu. Uurimuse tulemused avalikustatakse juuni lõpuks.

Erialaste pädevuste miinimumnõuete kirjeldamisega tegelevad töögrupid alustavad tööd juunis, samal ajal alustatakse ka täienduskoolituskeskuste valimise standardnõuete ja kriteeriumite väljatöötamisega.

Projektile on loodud logo, mida edaspidi hakkavad kasutama ka tunnustatavad täienduskoolituskeskused.

Täiendavat infot ESF projekti ja uurimuse kohta saab Riiklikust Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusest: marge.koiva@ekk.edu.ee, 7350 693.